

Published monthly by THE HUNGARIAN BAPTIST CONFERENCE OF THE AMERICAN CONTINENT
Co-operating with the Greater Cleveland Baptist Association — SBC

SZENTLÉLEKKEL TELJES AZ ÉLET

Spirit-filled life

“Édes bortól részegedtek meg” hangzott el a gúnyos megjegyzés a tanítványok felé pünkösdkor (ApCs 2:13). A kívülállóknak értetlenül szemlélték az eseményeket és azok természetfeletti eredete nem mindnyájuk számára volt nyilvánvaló. Valami azonban igen. A tanítványok magatartásában végbement változást nem lehetett megjegyezni nélkül hagyni. A Szentlélek nem csupán külsődleges módon, zúgás és kettős tüzes nyelvek formájában éreztette jelenlétét, de sokkal jelentősebb módon, az emberekre gyakorolt hatása által is.

Krizmanichné
Gerő Dóra

látozott számú kisebbség a várományos, de az egész hívő közösség, hiszen most már az Isten országába való bejutás feltételévé is vált a Lélek elnyerése: “... ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába” (Jn 3:5).

Az Újszövetség **pneuma** szava — ellentétben a **pszüché**-vel, mely az emberi lélek megfelelője —, magában foglalja az istenség lényegi meghatározóit, mindazt, ami elkülöníti az embertől, így, mikor a Lélek az emberbe betér, az emberi természet háttérbe kerül, s a személy magatartása, életvitele megváltozik.

Milyen változást hoz a Lélek uralma a hívő életébe?

A Szentlélek újjászül (Jn 3:6), tanít (1Kor 2:13), irányít (Róm 8:14), szolgálatra képesít (Lk 12:12), és ajándékokat ad (1Kor 12).

A Szentlélekkel teljes élet gyümölcsöző (Gal 5:22). Az igei példák és a mindennapi élet gyakorlata bizonyítja, hogy bármennyire erős legyen is a Szentlélek befolyása, mégsem uniformizál, inkább segíti kiaknázni az ember sajátos képességeit. Felszabadulva önnön korlátai alól, egy magasabbrendű uralom alárendeltjévé válik így a hívő. Bátran kiáll most már az igazság mellett, hiszen nem önmagára támaszkodik, hanem arra, aki maga az Igazság. S mint a próféták és Isten kiválasztott eszközei, s miként a tanítványok is amaz első pünkösdkor, nyíltan és szabadon szól, félelem nélkül, hiszen egyedül Istennek tartozik számadással. De Neki igen. S ez óriási felelősség is egyben.

A Szentlélekkel teljes élet nem

látványos, mint pünkösd napja volt a tanítványok számára. Teremtés is egyszer volt, ezt követően pedig a mindennapok csendes csodái által folytatódik és marad fenn a teremtettség. Lássuk meg, hogy nem külsőségekben, de az észrevehetően megváltozott életvitelben rejlik a Szentlélekkel teljes élet titka. Erre törekedjünk, ne csupán pünkösd ünnepén, de életünk minden napján!

D. G. K.

TELJESÉDJEK BE SZENTLÉLEKKEL!
(EFEZUS 5:18)

ESIK

Igéd, Uram: eső. Szívem
Szikkadt talaj. Esőre vár.
Igédre. Nyisd meg szent Eged,
Hadd permetezzen rám szavad.
Hiába minden bő vetés,
Nem indul élet, hogyha nincs
Eső. Hiába dús növény,
Pompázó bokrok, fák, virág,
Kiszárad mind, ha nincs eső.
S ha nincs erő, Szentlelkedé,
Kiszárad, ó, a szívem is...
Pünkösdöt várok. Harmatozd
Szívemre békédet. Zuhogj,
Ömölj, eső, erő, Ige,
Hadd olvadnék el benned én.

Gerzsenyi Sándor

Hajlamosak vagyunk elfeledkezni a tényről, hogy a Szentlélek Isten más formában ugyan, de kezdettől fogva aktív. Ott van a teremtésnél, jelen van az ótestamentumi közösség történelmében. A próféták Isten Lelke vezetésével végezték felelősségteljes munkájukat. A bírák, és egyes kiválasztott személyek, mint például Amásai (1Krón 12:18), Jaházriel (2Krón 20:14), Beméritő János (Lk 1:15), Erzsébet (Lk 1:41), rövidebb-hosszabb időre a Szentlélek hatása alá kerültek. Mindez azonban még csupán mintegy előképe annak, ami a későbbiekben mint a próféciák megvalósulása jelentkezik az újtestamentumi közösségben. “Lészen azután, hogy kiöntöm Lelkemet minden testre” (Jóel 2:28); “És az én lelkemet adom belétek” (Ez 36:27), s most már nem egy kor-

THE TRUMPET

Published monthly by
The Hungarian Baptist Conference
 of the American Continent
 Co-operating with the
Greater Cleveland Baptist Association
 — SBC —

Felelős szerkesztő — Editor in Chief
REV. DR. ALEXANDER S. HARASZTI

Szerkesztő — Editor
REV. DR. MIHÁLY ALMÁSI

Szerkesztőség — Editorial Office
 8758 Olde Eight Road
 Northfield Center, Ohio 44067
 Telephone: (216) 467-6495

Szerkesztő Bizottság — Editorial Board
REV. ANDRÁS HERJECZKI
REV. JOHN VADÁSZ HUNTER

Főmunkatársak — Co-workers
REV. GÉZA HERJECZKI
REV. GYULA KUN
REV. LAJOS OLÁH

Előfizetési díj — Subscription fee

Egy évre — For One Year

\$12.00, U.S. Dollars

\$15.00 Canadian Dollars

Over Seas Air Mail \$28.00 U.S.

\$34.00 Can.

Send subscription: **Mrs. Maggie Marton**

1162 Fort Street

Lincoln Park, Michigan 48146

Tel.: (313) 386-4540

Címváltozásukat kérjük jelentsék:
A SZERKESZTŐSÉGNEK

OFFICERS—TISZTVISELŐK**President—Elnök**

REV. A. S. HARASZTI, M.D., Ph.D.
 Henry General Professional Building
 Stockbridge, Georgia 30281
 Telephone: (404) 474-3686 (Office)
 (404) 471-4183 (Residence)

Vice President—Alelnök

MRS. HENRY WERLE
 3 Basswood Road
 Willowdale, Ont., Canada M2N 2N2
 Telephone: (416) 222-3593

General Secretary — Főtitkár

REV. ANDRÁS HERJECZKI
 1370 Michigan Blvd.
 Lincoln Park, Michigan 48146
 Telephone: (313) 382-3735

Dean of the American Hungarian School of Theology — Baptist Seminár —

REV. MIHÁLY ALMASI, Th.D.
 8758 Olde Eight Road
 Northfield Center, Ohio 44067
 Telephone: (216) 467-6495

Convention Evangelist—Konvenciók Evangélista

REV. LAJOS OLÁH
 Kipling, Sask, S0G 2S0, Canada
 Telephone: (306) 736-2236

Travelling Missionary — Utazó Misszionárius

REV. JOHN VADÁSZ HUNTER
 235 Cucamonga Ave.
 Claremont, Ca 91711
 Telephone: (714) 621-5481

Treasurer—Pénztáros

MRS. MAGGIE MARTON
 1162 Fort St., Lincoln Park, Michigan 48146
 Telephone: (313) 386-4540

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

A szerkesztő rovata

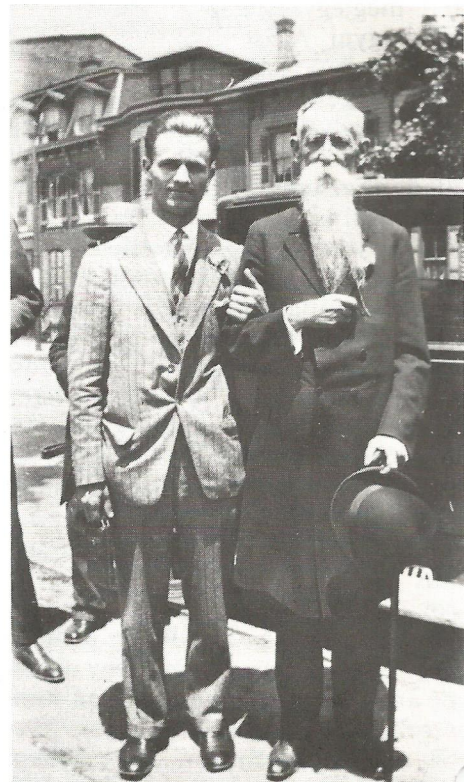
Editor's Column

A szerkesztők általában elfoglalt emberek. Különösen akkor, ha nem ez a kizárólagos munkájuk. Nos, nekem se az egyetlen feladatomban A Kürt szerkesztése, hisz elsősorban lelkipásztor vagyok, aztán teológiai tanár meg dékán, aztán a "TOLLE LEGE" Magyar Iratmissziós Társaság alapító elnöke és mindenese, no és pl. egy nagy múltú clevelandi magyar kórus karnagya — s talán nem is folytatom. A hangzatos rangok meg címek persze igen sok munkát takarnak, nagyönis hétköznapi, kétféle munkát (jegyzetek készítése, sokszorosítása; A Kürt és a Tolle lege kiadványok szerkesztése, tördelése, montírozása; a könyvek, füzetek sokszorosítása, kötése, csomagolása, postázása; adományok könyvelése, továbbítása . . . és sorolhatnám). Csak még egyet említek meg, a *levelezést*. Eddigi, alig több, mint két éves amerikai szolgálatom során 7 iratgyűjtőt írtam tele levelekkel, ez 1500 lap, s mivel a lapoknak — gazdasági okokból — gyakran mindkét oldalát használtam, ez több mint 2000 oldalt jelent. (Ebben természetesen nincs benne a sokezer oldalt kitevő körlevelek száma.)

Magam elé képezem A Kürt olvasóit, amint e pár sort végigfutják. Vajon mit gondolnak? Talán ilyeneket: "Fölösleges munka!" "Ugyan, kiknek szólhat ez a kétezer oldalnyi levél?" "Dicsekszik a szerkesztő úr?" "Egyáltalán hova akar kilyukadni?" — Megmondom. Oda, hogy elnézést kérjek két régi kedves olvasónktól. Az történt ugyanis, hogy a napokban kezembe került egy dosszié, amit azért tettem félre, mert fontos dolgok voltak benne, s valahogy az

egész egy irathalmaz alá keveredett, ahogy mondani szoktuk a "süllyesztőbe". Szerencsére előkerült. Két megválaszolatlan levelet találtam benne. Bántott a dolog. Még két levelet igazán megírhattam volna. Szolgáljon mentségemül a 2000 oldal megírt levél, no meg az, hogy mindkét testvérnek megköszöntem az adományát (történelmi emlékeket) A Kürt hasábjain. Kikről is van szó? *Révész László lelkipásztor testvér özvegyéről és Steinmetz Albert testvéréről*. (Mrs. Katalin Révész küldeményét A Kürt 1983. júniusi, Steinmetz Albert testvér küldeményeit pedig az 1983. májusi és októberi számban köszöntem meg, levélben viszont egyiküknek sem válaszoltam). Tudtommal mindössze ez a két levél maradt válasz nélkül az elmúlt két évben.

Az előkerült dossziéból két képet szeretnék bemutatni olvasóinknak, pontosabban a magyar baptista misszió két kiemelkedő vezetőjét. A képek Amerikában készültek róluk ez az érdekességük. Az elsőn *Csopják*

Rev. Attila Csopják and Charles Steinmetz Jr., June 17, 1928, Philadelphia, Pa.

Fölvívás!

Szeretettel kérem Olvasóinkat, hogy a következő lelkipásztorok fényképeinek föl kutatásában legyenek segítségül: *Zboray László, Végh Mihály, Orosz István, Stumpf Lajos, Dauda Vilmos, Bíró Mihály, dr. Gruber Károly*. Előre is köszönöm segítségüket, és várom azoknak a válaszát, akik az említett lelkipásztorok fényképeiről tudnak valamit.

— a Szerkesztő —

Attila (1853–1934) látható (mellette ifj. Steinmetz Károly). A felvételt a kép adományozója, Steinmetz Albert testvér készítette 1928. június 17-én Philadelphiában (Pa).

A második képen *id. Udvarnoki András* (1865–1945) látható Szatmári Imréné, Major Mihályné, Major Mihály (lelkipásztor) és *id. Steinmetz Károlyné* társaságában. A felvétel Buffalóban (NY) készült 1928. augusztus 12-én.

Rev. András Udvarnoki with Mrs. I. Szatmári, Mrs. and Rev. M. Major and Mrs. K. Steinmetz, August 12, 1928, Buffalo, NY. Dr. A. M.

Akik közülünk eltávoztak

Those Who Have Passed Away

44 éves korában hívta haza az ÚR SZABÓ ISTVÁN testvért, aki 21 éven át volt igazgatója a Youngstown Ohio-ban működő Szabo and Sons Funeral Home-nak, melyet édesapja alapított 1938-ban. A türelemmel viselt súlyos betegség felőrölte szervezetét. A gyászszertartásra április 9-én került sor, a Hungarian Presbyterian Church of Youngstown szervezésében. (Lelkipásztor: Rev. Sándor J. Farkas).

A Kürt olvasói utoljára az 1982 szeptemberi számban (9. oldal) találkozhattak a nevével Major Mihály lelkipásztor testvér temetése kapcsán. Akkor sokat beszélgettem vele. Tudta, hogy halálos beteg. Isten akaratában megnyugodva, békés szívvel várta a hazahívó szót.

A föltámadás reményében búcsúzzunk a nagylelkűségéről, áldozatkészségéről, szeretetteljességéről nevezetes SZABÓ ISTVÁNTÓL, Isten kegyelmes vigasztalását kívánva a gyászolóknak.

Dr. A. M.

Meghívó

Az Amerikai Magyar Baptisták Konferenciájának V. évi közgyűlésére és a 24. Rámai Tábori Konferenciára

Az AMBK a Torontói Első Magyar Baptista Gyülekezet állandó meghívása alapján ez évben (a hagyományokhoz híven) újból a Rámai Táborban tartja évi közgyűlését. A Közgyűlés eseményei kapcsolódnak a konferenciái rendezvényekhez. A Közgyűlés megnyitó istentisztelete június 30-án, szombaton este lesz. Ez az alkalom egyben a 24. *Bibliai Konferencia* ünnepi megnyitója is. A Közgyűlés június 30–július 2-ig tart. Előzőleg (jún. 29-én este és 30-án délelőtt az Amerikai Magyar Baptista Theológiai Szeminárium konzultációjára és *év végi vizsgáira* kerül sor. Még korábban (jún. 29-én du. 4–6-ig) *lelkipásztor-értekezletet* tartunk.

Kérjük gyülekezeteinket, hogy a lehető legnagyobb számmal képviseltesék magukat az V. Közgyűlésen! Természetesen – mint mindig – szeretettel várjuk azokat a magyarokat is, akik nem magyar baptista gyülekezetek tagjai.

Az AMBK Végrehajtó Bizottsága

*

RÁMAI TÁBORI PROGRAM

Az AMBK V. Közgyűlése és a 24. Tábori Konferencia ugyanazon a helyen és ugyanabban az időben lesz megtartva. (A Torontói Első Magyar Baptista Gyülekezet Rámai Táborában jún. 30-tól júl. 2-ig). A *Tábori Konferencia* természetesen külön programokat is biztosít (speciális gyermek, ifjúsági és felnőtt foglalkozások), az istentiszteleteken és az ifjúsági szolgálatokon azonban együtt lesz a konferencia és a táborozó közösség.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a táborozás kiadásai azonosak a tavalyi árakkal. (Regisztrálási díj 3.00 dollár, reggeli 2.00, ebéd 5.00, vacsora 4.00, szállás 2.00 dollár. Gyermek részére kedvezményt adunk.) Takarót és lepedőt mindenki hozzon magával!

A konferencia témája: "Hogy élünk legyén" – Jn 10:10.

További tábori események: Családi üdülés: Júl. 15–22-ig. (A gyer-

meknek csoportos igei foglalkozásokat szervezünk.)

A Táborzáró Konferenciát ez évben szeptember 1–3-ig tartjuk. A Szeminárium újabb konzultációját is itt tartjuk, aug. 31–szept. 1-ig.

Örömmel és gyülekezeti szolgálórokra készen jöjjetek!

Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

— *A táborbizottság* —

A KÜRT BARÁTI KÖRÉNEK ALAPÍTÓ TAGJAI

The Founders of the Circle of Friends of The Trumpet

Dr. Almási Mihály, Almási Viktor, Burzuk János, Csercsa Balázs, Csercsa Balázsné, Für Béla, ifj. Für Béla, Forrás Ede, dr. Haraszti Sándor, Herjeczki András, Herjeczki A. Géza, Héthalmi Páth Károly, Hortulányi Geodeon, Hunger-Vadász János, Jakab Bálint, dr. Katzenbach Tibor, dr. Kovács Vilmos, Krizmanic István, Krasznai Béla, Kun Gyula, id. Kuti János, ifj. Kuti János, Kuti Sándor, Lehoczky László, Marton Sándor, Molnár Antalné, Nagy Sándor, Oláh Lajos, Osváth Lajos, Pacsai József, Pass Imréné, Podobni János, id. Sebestyén János, Szakács Vilmos, Szalay Lajosné, Tóth János, Tóth Győző, Waltz Béla, Wentz György, ifj. Wentz György, Werle Henrikné, Mr. and Mrs. Joy Werle, Zeke Zoltán.

ÚJ TAGOK:

Somlai Gyula, Névtelen 1, Névtelen 2, Jakus Józsefné, Kuti Kornél, Mody Benjámin, Mrs. Sarolta Ficsor, Mrs. Katalin Reeves, Miklós Ilona, Nagy Ilona, Szűcs Istvánné, Csercsa Róbert Kuti József, Julius Barcsik, Joe Domosi, Mr. and Mrs. Banas, Mr. Alex Gáspár, Székelyhidi Erzsébet, Jakab Antal.

Szeretettel kérjük a Baráti Kör tagjait, hogy az esedékes tagdíjat pénztárosunk címére küldjék:

MRS. MAGGIE MARTON
1162 Fort Street
Lincoln Park, MI 48146

A tagdíj egy teljes évre 120 dollár. Beküldhető fél évi (60 dollár), negyedévi (30 dollár), és havi 10 dollár részletekben is. Köszönjük, hogy szeretetükkel és áldozataikkal támogatják lapunk misszióját.

MISSZIÓ FÖLDEKRŐL

From the Mission fields

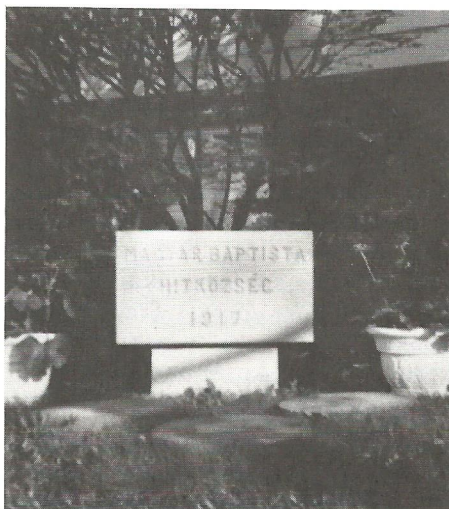

CLEVELAND, OHIO

Kedves ünnepi evangélizációvá alakult a húsvét délutáni istentisztelet, annak ellenére, hogy gyülekeztünk tagjai közül sokan távol voltak (ki Los Angelesbe, ki Torontóba utazott gyermekeihez, ki meg Erdélybe). *Összesen 17 látogatónk volt.* Nagy öröm ez egy kis gyülekezetben, melyre az utóbbi évtizedben a létszámcsökkenés volt a jellemző. Az egész gyülekezet énekkarrá alakult, és elénekeltünk minden ismert húsvéti éneket. Most is szolgált ifjúsági zenekarunk. Lapunk más helyén olvashatunk arról, hogy a clevelandi magyar misszió most 85 éves, s hogy a gyülekezet emlékkönyv kiadását tervezi. Húsvétkor a testvériség megszavazta, hogy minden család (ez év szeptemberéig) 100–100 dollárral járul hozzá az emlékkönyv költségeihez. Dicséretes áldozatkészség ez a magyar baptista múlt kincseinek föltárása érdekében.

Húsvétkor helyeztük el imaházunk előtt azt az emlékkövet, amelyet *Orosz István* testvér faragtatott. Ez a kő az 1917-ben épített 3. clevelandi magyar baptista templom alapköve volt (Buckeye és E. 118 Str. sarok). Az új imaház a Holton Ave. 8005 szám alatt ma is álló (szintén Orosz testvér által, 1912-ben épített) imaházhoz tartozó Első Magyar Baptista Gyülekezet missziójának gyümölcseként létesült. A Buckeye Road-i templomot 1944-ben eladták testvéreink, hogy egy sokkal nagyobb újat vegyenek. Az épületet évek múltán szétrombolták, s az alapkövet a

szomszéd Magyar Áruház vezetője Ditrich Dénes mentette meg. Évekig láthatták a clevelandiak a követ az üzlet bejáratánál. Amikor most fölkinálta a gyülekezetnek, dr. Harasz-

A Clevelandi Magyar Baptista Gyülekezet sarokköve, 1917. (*Corner stone of the Third 'Magyar' Baptist Church of Cleveland, Ohio, 1917.*)

ti Sándor testvér áldozatkészsége nyomán (150 dollár) megkaptuk. Olyan mementő (emlékeztető) ez, mely lelkesíthet bennünket, mai nemzedéket, az új templom építési tervének megvalósításában is.

*

SZÜLETÉSNAPI KÖSZÖNTŐ

Gyülekezetünk legidősebb "tagját", aki sokkal több nekünk, mint egy tag a sok közül, **LANT EMIL** nyugdíjas lelkipásztor testvért üdvözlünk nemrégiben 85. születésnapján. Lant testvér teljes szellemi frissességgel szolgál ma is.

A születésnap kapcsán meglátogattuk feleségemmel az Úr idős szolgálóját, aki szívesen vállalkozott arra, hogy elmondja élettörténetét, amit most egy "tape-sorozat" őriz az utókor számára.

Lant Emil 1899. március 31-én született Bukarestben. Orsova, Berlin, Újvidék után Zürichbe került, ahol 15 éves korában bekerült. 16 éves, amikor újból Magyarországra megy. Az Újpesti Baptista Gyülekezet tagja. A háború éveiben az olasz fronton szolgál. 1923-ban vette

Lant Emil lelkipásztor
(Rev. Emil Lant)

feleségül Lozsán Borbálát, aki haláláig hűséges munkatársa is volt.

1923–1928-ig Párizsban éltek. Hazatérve, négy év helyett két év alatt (1928–30) végzi el a Budapesti Baptista Theológiai Szemináriumot. Rákospalotán, Bonyhádon, Sopronban, majd 1944–1950-ig Németországban végez lelkipásztori szolgálatot. Nincsenek nyelvi problémái. Perfekt a magyarban, németben és franciában.

1950-ben érkezik a család Clevelandba. Magyar prédikátornak hívja a szövetség akkori vezetősége, de mint kiderül, angolul kellene többet prédikálnia. Helyettesítő szolgálatokat végez, végül gyári munkát vállal. Egészen addig nyugtalan, míg meg nem kezdi rádiós szolgálatát. 14 éven át a Monte Carlo-i, 8 éven át a clevelandi magyar adón csendülnek fel világos és mély igei tanításai — közel 1000 alkalommal. 20 év alatt több mint 100 cikke jelenik meg az Evangéliumi Hírnökben. Nemrégiben lett kiadva válogatott rádióbeszédeinek kötete.

Felesége halála óta egyedül él. Nem enged gyermekei szeretetteljes unszolásának, egyenlőre egyikhez se akar költözni. Sokat olvas, mindenkiért imádkozik. Jó vele lenni. Kell-e ennél szebb "bizonyítvány"?!

Békés, boldog életet kívánunk neked Lant Testvér! Kívánjuk, hogy még sokáig építsd szolgálataiddal, írásaidal Isten népét — az Ő dicsőségére. A 85. születésnap alkalmából szeretettel köszöntelek mindazok nevében, akik szeretnek és értékelik munkádat:

Almási Mihály

A MAGYAR EVANGÉLIUMI RÁDIÓ ISTENTISZTELETEI

MINDEN VASÁRNASZ
REGGEL ½ 8-tól 8-ig

a C.H.I.N. — FM 101-en

Cím:

HUNGARIAN GOSPEL MISSION

P.O. 159,

Postal Station "P"

Toronto, Ont. Canada M5S 2S7

Örömmel fogadunk 8 perces igehirdetéseket, énekkari számokat, szavakat stb. hangszalagon (nem kazettán). Kérjük, hogy imádkozzanak értünk és szeretetükkel támogassanak bennünket!

MAGYAR SZÍVVEL, MAGYAR SZÓVAL

A szerkesztő: Régóta tervezem, hogy néhány percre "kiszabadítom" Berta Lászlót a szedő- meg nyomógépek zajos birodalmából. Végre sikerült. Leültünk az irodában. A polcokon a Classic Printing Corporation kiadványai sorakoznak, magyar könyvek, a legutóbbi évek "termése". A félretett mintapéldányok egyébként külön raktárban vannak elhelyezve. 1984. április 11-e, szerda délután. Egy szokásos hétköznapi.

Riporter: Népszerűen úgy szoktuk mondani, hogy *A KÜRT "szülőszobája"* a Berta Nyomda. Mondjon nekünk pár szót Berta testvér arról, hogy mikor és hogyan alakult ez a nyomda?

Berta László: 1965-ben jöttem az Egyesült Államokba Kanadából. A Szabadságnál kezdtem dolgozni, mint gépszedő, de már 1966-ban megalakítottuk ezt a nyomdát Lázár János nevű barátommal. Pár hónapig dolgoztunk csak együtt, mert barátom más szakmában biztosabb jövőt talált magának. Ettől a rövid időtől eltekintve egyedül vagyok.

R.: Ez persze nem azt jelenti, hogy mindent egyedül csinál?

B.: Természetesen nem. Jelenleg hatan dolgozunk a nyomdában.

R.: Mi volt az első munkájuk?

B. L.: A kezdet legelején, csak az esti órákban rendezgettük a nyomdánkat. Létezésünkről még nem sokan tudhattak clevelandi magyar körökben. Sígy valóban nagy meglepetésként hatott, amikor Molnár Antal detroit-i baptista lelkész Szász János bölcscs cantoni magyarral együtt betoppant a nyomdánkba. Látogatásuk eredményeképpen az *Evangéliumi Hírnök* című magyar baptista lap nyomdánkhoz került, mint az első, állandó jellegű munka.

R.: Ezek szerint lassan-lassan 20 éve itt készül az első amerikai magyar baptista lap, amíg még 1908-ban alapították, s itt készül a legújabb is, *A KÜRT*, ami már nem is olyan új, hisz már a 4. évfolyamán tart. — Milyen tapasztalat, előképzettség kell ahhoz, hogy az ember Amerikában nyomdát és kiadvállalatot alapítson?

B. L.: Elvben bárki nyithat nyomdát, csupán egy egyszerű engedély kiváltása szükséges hozzá. Másszóval kedvtelésből is megteheti az, akinek pénze van a gépek megvásárlására, s aki talál megfelelő szakembereket.

Természetesen a mi esetünkben más volt a helyzet. Pénzünk alig volt, angol nyelvtudásunk is igen hiányos. Külön súlyként nehezedett tervünkre a magyar betűk, matricák hiánya. De nem tágtítottunk, mert tudtuk, hogy a nagyszámú clevelandi magyarságnak szüksége van a magyar betűre. Ezenkívül valami küldetészerű érzés is lappangott bennem.

R.: El ne felejtsem megkérdezni: Mikor és hol született?

B. L.: 1927-ben, Budapesten.

R.: Mikor és hogyan ismerkedett meg a nyomdászattal?

B. L.: 1947-ben érettségiztem. Ekkor még számontartott tehetségként az FTC ifi csapatában futballoztam. A futballban láttam a jövőmet, de egy súlyos sérülés után elég hamar realizáltam, hogy a labdarúgás csak másodlagos tényező lehet életemben. 1948-ban a foci segítségével kerültem mégis a Székesfevárosi Házi Nyomdába betűszedő tanulóknak. Ekkor jegyeztem el magamat egy életre a nyomdászattal.

R.: Megvan ez a nyomda ma is?

B. L. Hogyne. Ez most az Akadémia Nyomda. Mindig az ország legjobb nyomdái közé tartozott. Bizonyára ma is az. Itt szeretők, kedves környezetben boldogan tanultam, tanultam — és fociztam.

R.: Az előbb említette, hogy küldetés-szerű érzései is voltak a nyomdaalapítás idején.

B. L.: Igen. Mint mondtam, kitűnő szakemberek között, baráti légkörben tanultam és 1950-ben szabadultam fel. A következő évben a Műszaki Egyetem gépészmérnöki karára iratkoztam be. De a nyomdától nem szakadtam el. Szabad bejárásom volt az üzembe, ahol a nyomdászat különféle szakmáit igyekeztem megismerni. Sőt, még a Budapesti Offset Nyomdába is bejárhattam nyolc hónapig, ahol az ofszet-nyomtatás ágait tanulhattam. Az előttem és utánam kiképzett nyomdamezők közül nem ismertem egyet sem, aki élt volna ezzel a lehetőséggel. Hogy mi hajtott akkor, miért tettem, nem tudtam... Ma már tudom. A Szentlélek inspirált erre... Nem túlzás amit mondok. Ótőle kaptam erőt, biztatást, tudáson alapuló egészséges önbizalmat az itteni nyomdaalapításhoz. Igen, Clevelandban megértettem az otthoni évek történeteit.

R.: Ugorjunk most egy nagyot! Ma hol tartanak?

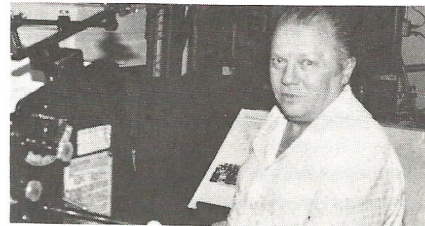
B. L.: Elsősorban magyar nyomda vagyunk, de természetesen készül nálunk más nyelvű kiadvány is (angol, német, olasz, román, sőt görög vagy épp héber is). Nyolc magyar, három angol, egy román újságot nyomunk rendszeresen. Készülnek könyvek, naptárak, évkönyvek, meghívók, plakátok, stb. Mindezeket ofszet eljárással nyomtatjuk. Mindezeket túl egy világviszonylatban is szinte ismeretlen technológiával állítunk elő eredeti "litológiai nyomtatványokat" ifj. Dús László magyar festőművésszel közösen.

R.: Úgy hallottam, hogy ez az egyetlen amerikai magyar nyomda, amelynek igazán szakember az irányítója. Igaz ez?

B. L.: Nem biztos, de valószínű. S még valamit. Az ti., hogy minden más magyar nyomdának van valami kiadványa, újságja, ami egyfajta biztonságot jelent anyagilag. Nekem ilyen nincs. Nekem jól kell dolgoznom, hogy a megrendelő itt maradjon, sőt, másokat is hozzon.

R.: Könnyű dolog Amerikában magyar nyomdásznak lenni?

B. L.: Egyáltalán nem, sokkal nehezebb, mint odahaza. Ennek fő oka az, hogy a kéziratok túlnyomó része hemzseg

a helyesírási és mondat szerkesztési hibáktól. Feltétlen lektori munkát, átgépelést, stb. igényelne. Szedés után meg először nyomdai korrekción kellene átmennie az anyagoknak. E két munkafolyamat feltétlenül szükséges lenne a hibátlan nyomdatermék megjelenéséhez, de sajnos az is igaz, hogy ez az amúgy is magas előállítási költséget megduplázná. Emiatt a szerző-kiadó kénytelen megalkudni — és saját maga javítja a nyomda szedését. Így sokszor több-kevesebb hiba marad a nyomtatványban — néha még az impresszumot is szeretném lekaparni róla. Elkerülhetetlenül végül is a nyomdán csattan az ostor, mert az előzményeket nem ismerő olvasó a nyomdát marasztalja el a hibák miatt. Nagyon köszönöm most Almási testvérnek ezt az interjút, mert remélem, hogy az e sorokat olvasók ezek után megértőbben siklanak majd el egy-egy hiba felett.

R.: Milyenek a gépek?

B. L.: Az induláskor magasnyomtatási technológiával dolgoztunk csupán. Ma ez a részleg, szinte feleslegesen, csak a helyet foglalja. A nyomtatást ofszet nyomógépen, a szedést komputeres szedőgépekkel készítjük. Bizony, nem egész húsz év alatt, teljesen kicserélődött a szedési munkakör. A kézi- és gépszedői szakma megszűnt. Csupán a tipográfia szabályai maradtak életben.

R.: És a jövő? Mit tervez egy magyar nyomdász Amerikában?

B. L.: Nehéz kérdés. Tervem, helyesebben álomom lenne egy szép kiállítású, becsületes, építő szándékú magyar hetilap, v. folyóirat. De erre egyre kevesebb a remény. Ezt látva már az is öröm lenne számomra, ha a nyomda túlélne engem. Erre megvan a remény, hiszen a fiam most ofszet-gépmesternek tanul, a lányom már hat éve tanul és dolgozik a nyomdában, úgyszintén a feleségem is.

R.: Ezek szerint a következő évtizedekben is lesz BERTA NYOMDA Clevelandban?

B. L.: Remélem, ha az Úristen is így "tervezi".

R.: Mielőtt befejeznénk a beszélgetést, hadd köszönjem meg azt a sok segítséget, amit kapunk Berta testvértől. A "Tolle lege" Magyar Iratmissziós Társaság kiadványainak borítóit ingyen nyomta. Még nem fogadott el soha semmit a könyvek körbeudágásért. Könyvkötőgépet kölcsönzött, hogy segítse munkánkat, s amikor a számlákat készíti, akkor is a testvéri szeretet vezeti, s a számlák valahogy mindig kisebbek lesznek, mint a szokásosak. A KÜRT olvasói és szövetségünk nevében is hadd kívánjak Neki és Családjának, no meg munkatársainak kitartást a magyar szó szolgálatában, sok erőt, jó egészséget és Isten áldását!

Dr. Almási Mihály

"Tolle lege"**Magyar Iratmissziós Társaság**8758 OLDE EIGHT ROAD,
NORTHFIELD CENTER, OHIO 44067

President — Elnök

Dr. Almási Mihály

HÍREK
News

Megjelent 4. számú kiadványunk, Emericus (dr. Somogyi Imre) A Kolduskirály c. elbeszélése. Tagjaink már megkapták az ajándékpéldányt. További példányokat vásárolhatnak \$1.50-ért. Nem tagoknak a füzet ára \$3.00.

A szerző neve fogalom volt a magyar baptisták között az óhazában épp úgy, mint Amerikában. Elnökké választása előtt 1925 — 1927-ig tanulmányúton volt Amerikában. Gyakorlatilag az összes magyar-lakta területet végiglátogatta, mindenütt nagyhatású előadásokat tartva. 1933-tól 1951-ig, haláláig volt a magyarországi baptisták elnöke.

Itt jegyzem meg, hogy Somogyi testvéréről egy remek emlékkönyv jelent meg Budapesten. Címe: "Cson tokba zárt tűz". Megrendelhető szerkesztőségünkben. A 300 oldalas nagyalakú, verseket és elbeszéléseket is tartalmazó, képekkel és grafikákkal gazdagon illusztrált kötet ára \$10.00.

*

Néhány levélrészletet idézek kiadványainkkal kapcsolatban:

1. "Nagyon megörültem a "Gyűjtőgató fiának", köszönöm szépen. Régi emlékeket idézett föl bennem: 38 évvel ezelőtt kedves, egyszerű baptista testvérek között ismertem meg a Bibliát, Isten hívő népét, űk vezettek az Úrhoz . . ." (Kné, Stuttgart, Németország)

2. "Először is tudatom, hogy megkaptam a könyvet, melynek címe: "Vissza a halál küszöbéről"... Már jeleztem, hogy nem anyanyelvünkön tanultunk az iskolában, hanem románul. Persze tudunk magyarul olvasni, de a feleségem nem nagyon szokott. Amikor megjött a postás, szólt ő nekem, hogy valami könyvjött, de én a fürdőszobát csempéztem, nem sokat törődtem most ezzel. Ő meg bement és elkezdett olvasni. Sokára jött, és mondja: Elolvastam a könyvet. Nagyon örültem, hogy akadt egy könyv, ami érdekelte őt, tudniillik a feleségem úgy szereti, ha én olvasok... Kívánom, hogy Isten áldása kísérje ezt a missziót, s hogy a nagyvilágban szétszórta sok magyar szeresse meg az anyanyelven való ol-

vasást!" (B. K. Melbourne, Ausztrália)

3. "Április 14-én kaptuk meg a "Vissza a halál küszöbéről" c. füzetet és a "Maradj velem!" c. verseskönyvet. Örömmel nem tudom leírni, mert olyan nagy volt. Addig nem aludtam el, míg el nem olvastam... Arra gondoltam, hogy nem hallgathatom el tovább régi vágyam, hogy szeretnék kapni a többi kiadványból is, ha csak lehet..." (F. K. Kiskőrös, Magyarország)

4. "1984. februárjában Dr. Haraszi Sándortól ajándékba kaptam az "Örvény szélén" és a "Gyűjtőgató fia" c. Tolle lege kiadványokat. Nem tudtam, hogy milyen nagy kincset kaptam, csak elolvasásuk után döbbsentem rá, hogy milyen nagy lelki értékük van... Elnézést kérek a csúnya írásért, de az egy éve kapott baloldali bénaságom meglátszik azon is. Nagyon szépen kérem a Szerkesztőséget, ha egy mód van rá, továbbra is részesítsen abban a megtiszteltetésben, hogy részemre Magyarországra juttassák el A KÜRT-öt és az egyéb értékes olvasmányokat... Isten gazdag áldását kívánom szép és eredményes munkájukra! Testvéri szeretettel: Dr. B. G." (Ócsa, Magyarország).

Egyelőre kevés pénz marad arra, hogy más országokba is küldjünk missziós célra füzetekből, de már is sikerült néhány magyarországi, németországi és ausztráliai címre küldeni néhány példányt. Szeretnénk ezt a missziót folytatni. Gondolom, a levélrészletek ékesen bizonyítják, hogy a tagdíjakból kiadott újabb és újabb könyvek valóban a magyar missziót szolgálják — már nemcsak Amerikában.

Mire olvasóink kezébe kerül A KÜRT júniusi száma, megjelenik 5. kiadványunk: Robotos: A kiritó boszorkány I. Ezúton is buzdítjuk olvasóinkat, hogy lépjenek be társaságunkba.

Tagságunk sokkal többet tesz, minthogy megszerez magának egy új könyvet a havi 3 dolláros tagdíj fejében. Könnyen kiszámítható, hogy

Tagjaink a tagdíjakkal többet fizetnek, mintha egyenként megvásárolnák a könyveket! E többlettel teszik lehetővé, hogy kiadványaink a tagságon kívül is elvégezzék evangélizáló szolgálatukat.

Ezúton is szeretném megköszönni a Tagok áldozatkészségét. Kérem, hogy az esedékes tagdíjakat küldjék be. Hálásan fogadunk minden adományt a tagdíj fölött is azoktól, akik szeretnék, hogy iratmissziós munkánk kibővüljön, s hogy füzetek eljussanak a vígaszra, bátorításra szoruló magyarokhoz, bárhol is éljenek.

Make check payable:
The Hungarian Bethany
Baptist Church
"TOLLE LEGE"

Címünk:
8758 Olde Eight Rd.,
Northfield Center, Ohio 44067
Dr. A. M.

Új jubileumi emlékkönyv

Emlékkönyv kiadását tervezi a Clevelandi Bethánia Gyülekezet. A clevelandi magyar baptista misszió megindulása — a korabeli sajtóközlemények szerint — 1899-re tehető. Ennek most 85 éve. Egy évtizedre se volt szükség ahhoz, hogy Cleveland, az amerikai Debrecen, a magyar baptizmus szempontjából is missziós központ legyen. Ez volt az egyetlen amerikai város, ahol egyidőben három népes baptista gyülekezet is létezett. 1899-től összesen 16 magyar baptista templom, ill. imaház volt Clevelandban. Ebben a számban a bérelt helyiségek is benne vannak.

1944-ben két magyar gyülekezet egyesült, és megvásárolta a Shaker téri gyönyörű templomot. Ennek most 40 éve.

1959-ben megalakult a Magyar Bethánia Gyülekezet. Ennek 25 éve.

A hármas évforduló alkalmából dr. Almási Mihály lelkipásztor megírta a clevelandi magyar baptista misszió történetét. Összegyűjtötte a régi templomok fényképeit, új fényképeket készített a még álló templomokról. Összegyűjtötte a clevelandi lelkipásztorok fényképeit, régi könyveket, bélyegzőket, emléktár-

gyakat. (Ezekből 1984 végén kiállítás készül.)

Az emlékkönyvbe minden fontos clevelandi vonatkozású adat és fénykép bekerül. (Olvasóink bizonyára tudják, hogy annak idején magyar baptista theologiai szeminárium is működött Clevelandban, volt itt Könyvesháznak nevezett szövetségi könyvtár, évtizedeken át itt szerkesztették az Evangéliumi Hírnököt és a Vedd és Olvasd c. lapot. És még valamit: Clevelandból kiindulva — nem számítva a városban működő 3 gyülekezetet, 10 új gyülekezet alakult Amerika-szerte, *Ohio, Michigan, Virginia, West Virginia, Pennsylvania és New York* államokban, de a clevelandi magyar misszió gyümölcse a Buenos Aires-i Magyar Baptista Gyülekezet is.)

Aligha lesz mód a történelem során még egyszer arra, hogy a leégett, elnéptelenedett vagy épp szeméttelpeppé változott városrészekben még álló templomokat, melyeket magyar baptista elődeink hősi élniakarással megépítettek, lefénypépezünk, a régi okmányokat publikáljuk.

Múltunkra emlékezve, elődeink hitéből is erőt merítve kívánjuk végezni munkánkat a jelenben — Isten dicsőségére.

FÖLHÍVÁS!

Szeretettel kérjük mindazokat, akik az imént ismertetett emlékkönyv kiadási költségeihez hozzá akarnak járulni, hogy adományaitkat küldjék el a gyülekezet címére! Payable check: Hungarian Bethany Baptist Church, EMLÉKKÖNYV. Címünk: 8758 Olde Eight Rd. Northfield Center, OH 44067. Minden adományt köszönettel nyugtázzunk, s az adakozók névsorát közöljük az emlékkönyvben. Várjuk olvasóink támogatását, különösen azokat, akik valaha Clevelandban éltek, egyik vagy másik itteni gyülekezetnek voltak tagjai — de mindazokét is, akik szívükön viselik a magyar missziót, vagy olyan gyülekezethez tartoztak (tartoznak), amely a clevelandi misszió gyümölcse. Szívesen veszünk minden fényképet, emléktárgyat, írásos bizonyágtételt (emlékeztet) a régi időkkel kapcsolatosan:

A gyülekezet előljárósága

OLVASD AZ IGÉT

READ THE WORD OF GOD

VASÁRNAP — 1984. június 24.

Lázadás a családban

(2Sám 15:2—12)

Aranymondás: "... Így lopta be magát Absolon az izráeli emberek szívébe." (2Sám 15:6b.)

Absolon bosszút forral, Amont megöleti a Támár ellen elkövetett bűne miatt. Absolon elmenekül Jeruzsálemből otthonából, szüleitől, rokonaitól; Jóáb terve sikerül és Absolon három évi távollét után visszatér Jeruzsálembe, majd Jóáb közbenjárására Dávid megbocsát Absolonnak. Absolon összeesküvést tervez és hajt végre atyja trónja ellen. Dávid és a királyi udvar menekül Jeruzsálemből. Jóáb megöli Absolont.

*

Napi elmélgedések:

Jún. 18. H. Dávid hálaímaja.

2Sám 7:18—29

Jún. 19. K. Dávid hadjáratai és győzelmei. 2Sám 8:1—14

Jún. 20. Sz. Dávid gondoskodik Jonathán fiáról. 2Sám 9:1—13

Jún. 21. Cs. Nátán megfeddi Dávidot. 2Sám 12:1—7

Jún. 22. P. Absolon bosszúja. 2Sám 13:22—29

Jún. 23. Sz. Absolon elidegenedése Dávidtól. 2Sám 14:28—33

Jún. 24. V. Absolon lázadása. 2Sám 15:1—14

VASÁRNAP — 1984. július 1.

Az elpusztulás magvainak elhíntése

(Királyok első könyve 9:1—7; 11:9—12)

Aranymondás: "De hogyha elszakadtok ti és az ti fiaitok éntőlem ... Kigyomlálom az Izráelt e föld színéről, amelyet nekik adtam." (1Kir 9:6—7.)

Isten a Dáviddal kötött szövetséget megújítja Salamonnal. Isten elmondja Salomonnak a szövetség megszegésének következményeit. Salamon korának leggazdagabb és legbölcsebb királya lett. Salamon nem engedelmeskedett Isten parancsának. Salamon politikája, viselkedése Isten ítéletét hozta a nemzetre.

*

Napi elmélgedések:

Jún. 25. H. Salamon bölcsességért imádkozik. 1Kir 3:3—15

Jún. 26. K. Salamon látomása.

1Kir 9:1—9

Jún. 27. Sz. Salamon kényszer munkát követel. 1Kir 9:15—22

Jún. 28. Cs. Séba királynője meglátogatja Salamont. 1Kir 10:1—13

Jún. 29. P. Salamon gazdagsága. 1Kir 10:14—25

Jún. 30. Sz. Salamon üzleti vállalkozásai. 1Kir 10:26—29

Júl. 1. V. Ítélet Salamonon. 1Kir 11:1—13

VASÁRNAP — 1984. július 8.

Miért szakadt ketté az ország?

(Királyok első könyve 11:29—33; 12:15—16.)

Aranymondás: "...Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Ímé elszakasztom az országot Salamon kezétől és néked adom a tíz nemzetséget ... Mégpedig azért, mert elhagytak engem. (1Kir 11:31, 33.)

Ahija közli Isten akaratát az ország kettéosztására. Izráelt kiveszi 10 törzzsel Salamon és utódai kezéből, mert Salamon bálványimádás bűnébe vezette a népet.

Júda törzse Salamon és utódainak uralma alatt marad az Úr Dávidnak tett ígérete miatt, Roboám király bölcsstelen választása lázadáshoz vezetett Jeroboám vezetésével.

Roboám nem teljesíti a nép kívánságát.

*

Napi elmélgedések:

Júl. 2. H. Hadad Salamon ellensége. 1Kir 11:14—22

Júl. 3. K. Jeroboám Salamon ellen fordul. 1Kir 11:26—40

Júl. 4. Sz. Az ország kettészakadása. 1Kir 12:16—20

Júl. 5. Cs. Jeroboám aranyborjúkat készített. 1Kir 12:25—33

Júl. 6. P. Ítélet Jeroboám ellen. 1Kir 13:1—5

Júl. 7. Sz. Ellentmondó tanácsok. 1Kir 12:1—11

Júl. 8. V. Roboám tragikus választása. 1Kir 12:12—15

VASÁRNAP — 1984. július 15.

A bűnözések korszaka

(Királyok első könyve 16:21—25; 29—33, 22:37—39)

Aranymondás: "... Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten,

kövessétek Őt, ha pedig a Baál, kövessétek azt . . ." (1 Kir. 18:21.)

Omri és Akháb városokat épít és erős kézzel uralkodik. Mindkét király bűnbe viszi Izráelt. Jézabel rászedi Akhábót, hogy nemzeti vallását tegye a Baál tiszteletét.

Illés próféta harcol a Baál imádása ellen, Akháb királysága területén.

Akháb harcba keveredik Benhadáddal Szíria királyával. Izráel politikai ereje a bálványimádással párosult.

Napi elmélkedések

- Júl. 9. H. Nádáb uralkodása Izráel felett. 1Kir 15:25—32
 Júl. 10. K. Asa uralkodása Izráel felett. 1Kir 15:33—16:7
 Júl. 11. Sz. Ela uralkodása Izráel felett. 1Kir 16:8—14
 Júl. 12. Cs. Zimri cselekedetének következménye. 1Kir 16:15—22
 Júl. 13. P. Omin uralkodása Izráel felett. 1Kir 16:23—28
 Júl. 14. Sz. Akháb uralkodása Izráel felett. 1Kir 16:29—34
 Júl. 15. V. Akháb halála. 1Kir 22:30—40

Hunter-Vadász János

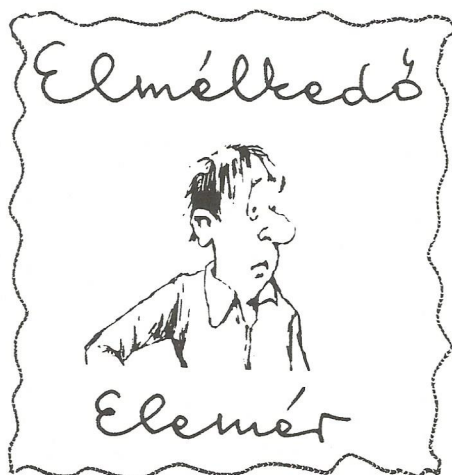
Elmélkedő Elemér

Ki emlékszik még Törpengő Sanyira? — Ő volt az, aki a dr. Somo gyi Imre által szerkesztett magyarországi A KÜRT népszerű rovatában "törpengett".

Törpengő Sanyi

Az ő "emlékére" indítjuk most el Elmélkedő Elemér "elmélkedéseit".

Elmélkedő Elemér — mint mindenki láthatja — komoly gondolkodó férfiú. De hadd szólaljon meg ő maga:

Elmélkedem, elmélkedem, mert én már csak ilyen vagyok, ahogy a nevemből is kitetszik. Hogy min? Például azon, hogy:

Vajon a rámai táborozás során lesz-e elég idő a játéokra? Nem mint-ha én, Elmélkedő Elemér szeretnék játszani — csak úgy elmélkedem . . .

Vajon a kötélhúzásban az erős kanadaiak vagy a kövér amerikaiak fognak győzni? (Pardon: Kővér kanadaiak és erős amerikaiak!) . . .

Kik húzzák a rövidebbet? Aki győznek, de közben hanyatt esnek, vagy a vesztesek, akik ravaszul elengedik a kötelet? . . .

No és a röplabda . . . Ebben szereztem kétség kívül az amerikaiak győznek . . . hacsak a kanadaiak meg nem verik őket. (Jó lesz vigyáznom, mert ha ilyen megalkuvóan "elmélkedem", a végén engem vernek meg, méghozzá az amerikaiak is meg a kanadaiak is. El kell végre döntenem, hogy hova álljak! Igen, tényleg, hova is álljak? No ezen még elmélkedem.)

Mint ahogy azon is, hogy vajon ki lesz a "soros hanyatt eső" a csúszós stégen? Vajon lesz-e rajta zakó és nyakkendő, mint tavalý?

Nem tudom, hogy a szúnyogok hagynak-e elmélkedni az idén? Ezek a kis szörnyek óriási csapást jelentenek nekem. Aki ugye mozog, arra csak-csak nem telepszene úgy rá, de én csak elmélkedem, elmélkedem . . .

— ási —

A kutya hűséges, mert nem tud más lenni. Az ember azonban tud.

*

A macska általában nem követi a gazdáját. De ebédre hazajön. (HS)

BIBLIAI FEJTÖRŐK

Bible Puzzles

Rovatvezető: dr. Almási Mihályné

Válasszuk ki és jelöljük meg a helyes választ a Biblia segítségével! Írjuk oda annak a bibliaversnek (vagy igeszakasznak a helyét, amely bizonyítja válaszunk helyességét).

Beküldési határidő: 1984. július 10.

26. "Prófétának rendeltelek a népek közé." Ki mondta ezt és ki-nek?

- a./ Saul Sámuelnek.
- b./ Dávid Absolonnak.
- c./ Mózes Józsuének.
- d./ Isten Jeremiásnak.

27. Hogy folytatódik ez az idézet: "Porba teszi száját, mondván:

- a./ már nincs reménység".
- b./ talán van reménység".
- c./ mindig van reménység".
- d./ többé nincs reménység".

28. Mit kapott az Úrtól Ezékiel?

- a./ Vesszőt és pálcát.
- b./ Kőtáblát.
- c./ Olajos szarut.
- d./ Könyvtekeret.

29. Milyen származású volt Baltazár?

- a./ Előkelő babiloni.
- b./ Szegény babiloni.
- c./ Előkelő izráelita.
- d./ Szegény izráelita.

30. Mikor élt Hóseás próféta?

- a./ Ezékiás idejében.
- b./ Uzziás idejében.
- c./ Belsazar idejében.
- d./ Jéhu idejében.

* * *

Az áprilisi rejtvény helyes megfejtése:

- 15. c./ Ezsdr 7:1
- 16. c./ Neh 1:11, 2:1
- 17. c./ Neh 6:15
- 18. b./ Eszt 1:10—12, 17—21
- 19. d./ Eszt 2:12
- 20. b./ Jób 1:1

Az áprilisi rejtvényt helyesen fejtette meg: **Balázs Károly, Csompó András, Ferencz Roland, Ficsor Hella, Ficsor Lilla, Ficsor Pálma, Hányik Andrea, id. Krasznai Béla, Kuti Sándorné, Mohácsi Árpádné, Osváth Lajos.**